

BŁAGAĆ (47) *vb impf*

W inf: błagać (5) *Calag*, *GórnTroas*, *GrabowSet*, *PowodPr* (2), błagać (3) *BierEz*, *CzechRozm*, *KochPs*. *W formach imp:* błąg-. *W pozostałych formach:* błąg- (23), błag- (6); błag- *CzechEp*; błąg- : błag- *Mącz* (4 : 5).

inf błagać (8). ◊ *praes* 1 sg błągãm (17); -ãm (10), -ãm *Calep* (3), -(a)m (4). ◊ 3 sg błągã (2). ◊ 1 pl błąg(a)my (1). ◊ 3 pl błągają (5). ◊ *praet* 3 sg m błągãł (2). ◊ 3 pl m pers błągali (2). ◊ *imp* 2 sg błągaj (1). ◊ 3 sg niech błągã (3). ◊ 1 pl błągajmy (1). ◊ 2 pl błągajcie (1). ◊ *part praes act* błągając (4).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI(XVIII) – XVIII w.*

*Prosić o przebaczenie; zjednywać sobie kogoś; łagodzić, uśmierzać, koić, uspakajać; mulcere Mącz, Calag; mollire, placare, sedare Mącz, Cn; delenire Calep, Cn; dimitigare, migare, mitificare, petere, propitiare Mącz; demitigare, expiare, propitiare, remulcere Calep; complacere, demulcere, litare, mactare, mitigare, oblenire, pacare, permulcere, piacularare, recolligere (animum alicuius) Cn (47) : Mącz 89b, 224d, 225a, 229d, 363c (8); Calag 470a; Calep 300a, 303b, 393b, 590b, 810b, 862a, 910b; IAko corká/ przed oycem żałobliwa/ Płácze wftydu/ y czyfności/ rzewliwa Lzy leie; błagáiąc/ też złość sieie *GrabowSet M2v.**

błagać kogo, co (45): Więc ftára [żona] mężá błagáiąc/ K fwey go miłości przywodząc Kiedy mu głowę ifkálá/ Czarne włofy wyrywálá. *BierEz Mv*, H2; *KochSat ktv*; *Prot B*; Ale iáko ich moie piímo rozgniewa/ thák ie tho niechay błaga *GórnDworz Dd7*; *WujJud* 190v; *BudBib Ez* 45/17; *CzechRozm* 222; *ModrzBaz* 88; *KochPs* 6, 56, 74; *SkarŻyw* 306; *CzechEp* 187; *KochFr* 97; *ReszHoz* 115; *GrochKal* 15; *GórnTroas* 27, 51, 71; *GrabowSet* G2, X4; *PowodPr* 56, 59 [2 r.], 74; Niech błaga kto chce narod iego [*Neptuna*] krewki *KlonFlis* B3, B3, B3v. *Cf kogo, co przez kogo, co; kogo, co za kogo, co; kogo, co czym; Zwroty.*

błagać przez kogo, co (2): Przes ofiáry boski gniew błagam. *Mącz* 196a; Y gdy nas to Pan Bog ták práwie w íadno dotyka/ że go nam przez Káplány bárzo pilno błagać potrzebá *PowodPr* 59.

błagać za kogo, co (2): *BudBib Ez* 45/17; [*Iob*] káždego poránku zá nich P. Bogá ofiárą błagał. *PowodPr* 74.

błagać czym (11): *KochSat ktv*; *Prot B*; *KochPs* 6, 56; *SkarŻyw* 306; Tym cię błagam/ ó królowa *KochFr* 97; *GrochKal* 15; *GórnTroas* 27, 51; *PowodPr* 56, 74.

Zwroty: »błagać boga, niebieskiego Pana« (13): *KochSat ktv*; *Prot B*; *BudBib Ez* 45/17; Ktory [*Chrystus*] íż w rzeczy od początku ítworzenia światá nie był: przeto też Bogá ná on czás błagać nie mogł/ [...] Aby íie przedíę y Adám óftác był mogł w ráiu *CzechRozm* 222; *ModrzBaz* 88; *SkarŻyw* 306; *GrochKal* 15; Cóz? ábo nie łufzna rzecz ofiárowác zmárlém/ A wielkie bogi błagać cnéy dziewice gárlém? *GórnTroas* 27, 51, 71; O wybráných zborze/ Pomoż mi błagać/ niebiefkiego Páná. *GrabowSet* G2; *PowodPr* 59, 74.

»błagać (roz)gniew(anie) [czyj(e)]« (7): *Mącz* 196a; Ze íie Pofty Pánu Bogu podobaiá/ y gniew iego błagáią/ mamy przykádow dofyc w ítárym y w nowym Zakonie *WujJud* 190v; *KochPs* 56; *CzechEp* 187; *ReszHoz* 115; Ty [*Panno*]/ Syná íwego gniew/ oney godżiny Błagay! *GrabowSet* X4; Naprzod tedy potrzebá áby Kátolicy [...] gniew iego [*Boga*] modlitwámi błagáli. *PowodPr* 56.

Synonimy: czyścić, głaskać, jednać, krocić, pochlebiać, prosić, przenajdować, przeproszać, tulić, uskramiać, uspokajać, uśmierzać, zmiękczać.

Formacje pochodne: pobłagać, ubłagać, ubłagać się; ubłagiwać.

Cf BŁAGAJĄCY, BŁAGAN, BŁAGANIE

KN